

«Wagner» pitnesiniň Orsyýete ýetiren täsiri...

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

"Wagner" pitnesiniň Orsyýete ýetiren täsiri... «WAGNER»

PITNESINIŇ ORSYÝETE ÝETIREN TÄSIRI:

«Moskwanyň abrayý gün geçdigisaýy gowşaýar, Günbatar Putinden soňrasyny ara alyp maslahatlaşýar»

Iosif Stalinden soň Orsyýetde uzak wagtlap häkimiýet başında oturan Wladimir Putin kyn günlerden geçýär. «Wagneriň» başlan pitnesi gysga boldy, emma täsiri uzak wagtlap dowam etjege meñzeýär. «Wagneriň» az wagtlyk pitnesi bütin dünýäde jedelleşilýär.

Ukraina, Liwiýa, Siriýa ýaly käbir döwletlerde Orsyýetiň hasabyna uruşýan «Wagneriň» ýaraglaryny Kremle gönükdirmeginiň seslenmeleri dowam edýär.

Bilnişi ýaly haknatutma harbylaryň Moskwa garşıy turzan pitnesinde az wagtyň içinde birnäçe şäheriň gözegçiliği Moskwanyň elinden çykdy.

Ümzügini paýtagta diken «Wagneriň» hakunatutma harbylarynyň pitnesi Belarus respublikasynyň prezidenti Aleksandr Lukašenkonyň ara girmegi bilen onçakly ulalmanka soňlandy.

«Bu synanşyk bilen Iosif Stalindan soň ýurtda iň uzak wagtlap iş başında galan ikinji şahs Wladimir Putiniň 23 ýyllyk häkimiýeti agyr urgy aldy» diýen ýaly teswirleriň berilmegine

getirdi.

Moskwa hökümetiniň agyr ýitgä uçrandygyny aýdýan harby we syýasy analistikleriň pikiriçe pitnäniň Putine berjek çykdajysynyň juda agyr boljakdygy ýaly öñki güýjüni gorap saklamagy-da çak edilişinden kyn bolar.

Wladimir Putin / Fotosurat: Reuters

Eýsem Kreml ýitiren öñki abraýyny nädip ýerine salyp bilerkä? Pitnäniň Ukraina etjek täsirleri nähili bolarka? Kiýew hökümeti mundan peýdalanyp bilermi?

Syýasatşynaslar bu meselä şeýle düşündirişleri berdiler:

- **«Putin öz ogrular toparyny döretdi»**

Türkiýäniň Esenýurt uniwersitetiniň Halkara gatnaşyklary bölümminiň mugallymy professor Sait Ýylmaz Orsyýet-Ukraina urşundan garaşylan netijäni almadyk Orsyýetiň köp sanly mesele bilen yüzbe-yüz bolup galjakdygyny çaklaýar. Putine garşı üç oppozision topardan söz açan Ýylmazyň pikiriçe Orsyýetiň içinde häkimiýet bölünüşikleri bolup geçýär.

Ors döwletiniň içinde öñki harbylardan, kontrrazwedkaçylardan, işewürlerden emele gelen bähbitparaz we çemeçil bandanyň bardygyny aýdýan Ýylmaz «Ukraina bilen uruş şowlamady. Putin öz ogrular toparyny döretdi. Günbataryň sanskiýalary bilen birlikde bularyň maddy çeşmeleri-de azaldy we nägilelikler artdy» diýdi.

Sait Ýylmaz / Fotosurat: Twitter

• **«Putin Ukrainadan doly çekilmeli bolar»**

Ukraina goldaw berýän Günbataryň urşy gutarmak islemeýändigini, onuň Moskwany çagşatmak üçin çytraşýandygyny aýdan Ýylmaz «Öňümüzdedäki bir ýylyň dowamynda goşun bölümleriniň arasynda bölünişikler bolup başlar diýip pikir edýärin. Putin häzirlikçe belany başyndan sowdy, emma munuň ertiriniň ýokdugyny gören bolsa gerek. Günbatar indi Putini däl-de, ondan soňrasyny ara alyp maslahatlaşýar» diýdi.

Günbataryň «Orsyýeti böleliňmi ýa režimi üýtgedeliň?» diýen soragyň üstünde kelle döwýändigini öňe süren Ýylmaz «Orsyýeti bölmek olaryň bähbidine däl. Orsyýet bölünse, mundan Hytaý peýdalananar. Şoň üçinem «diňe režimi üýtgedeliň» diýen senari bar» diýip, sözünüň üstünü ýetirdi:

«Putiniň uzaga gitmejegi belli. Uruş we sanksiyalar Orsyýeti batga batyrdy. Putin bilen ylalaşyk baglaşylar. Munuň netijesinde Putin häkimiýetden el çekip, Ukrainadan doly çykmaly bolar. Orsyýet diňe şeýdende Günbatar bilen dil tapşyp biler. Mundan başga hiç bir şerti Günbatar kabul etmez. Ýagny, Ukrainadan doly çykman, Günbatara gol ýapýan häkimiýet iş başyna gelmezden Moskwa bilen hiç hili ylalaşyk baglaşylmaz».

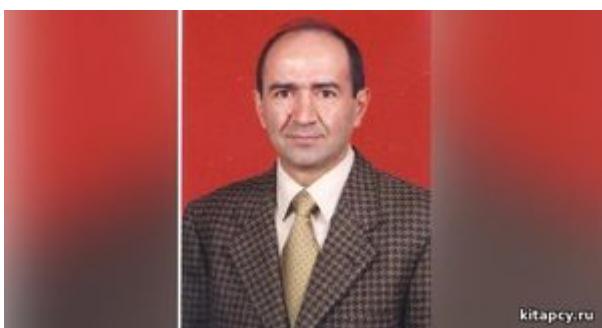
«Wagner» pitnesiniň täsirleri dowam edýär / Fotosurat: Reuters
• **«Orsyýetiň abraýy gün geçdigisaýy gowşaýar»**

Otstawkadaky general Osman Aýdogan hem Putiniň Ukraina cozmak bilen ullańkan ýalňyşlyk goýberendigini pikir edýänlerden.

ABŞ-nyň 2014-nji ýyldan bări Kiýew hökümetine ýarag berip gelendigini we harbylaryna tälim berendigini aýdýan Aýdoganyň pikiriçe birinji zarbasynda maksadyna ýetip bilmedik Orsyýetiň ykdysady taýdanam, harby taýdanam güýji peseldi.

Kremliden abraýyny dikeltmek üçin edip biljek iň gowy işiniň Ukrainanyň çäklerinden çykmak boljakdygyny aýdýan Aýdogan «Iň mantykly çykgasý şol» diýdi.

«Orsyýet Ukrainada galdygysaýy uruş uzaga çeker» diýen Aýdogan şeýle diýdi: «Hytaý akyldarynyň aýdyşy ýaly «uzaga çekyän uruş ilki goşuny, soň goşuny ýabanyaşdyrýar». Orsyýet gün geçdigisaýy abraýyny ýitirýär. Moskwa sagdyn we abraýly parahatçylyk şertnamasyny baglaşyp, üstün çykyp biler. Uruşy soňlandyrana parahatçylyk däl-de, parahatçylygy has-da berkidiп biljek ylalaşyk Orsyýetiň abraýyny dikeldip biler».

Osman Aýdogan / Fotosurat: Twitter

• **«Üstünlik gazanmak umydy bilen Günbatar goldawyny hasam artdyrsa gerek»**

«Wagneriň» pitnesinden soň ukrain güýçleriniň garşylyklaýyn hüjüminiň hasam çakganlaşjakdygyny aýdýan Aýdogan sözüniň dowamynda şeýle diýdi:

«Bilnişi ýaly anyk netije alynmasa-da, Ukrainanyň ors güýçlerine garşy garşylyklaýyn hüjüme geçmegini ünsdedi. Inisiatiwany alan Ukraina, goranyşa geçen Orsyýetdi. «Wagneriň» bu pitnesi Putini bialaç ýagdaýda goýdy. Pitne bilen birlikde moral we psihologik üstünlik Ukraina geçdi. Kiýew hökümeti elden gideren ýerlerini yzyna alýança garşylyklaýyn hüjümlerine dowam eder. Dünýäniň köp sanly ýurdy-da Kiýewiň garşylyklaýyn hüjümlerini artdyrmak üçin elinden gelen kömegini berýär we üstünlik gazanmagyň umydy janlanandygy üçin berýän goldawyny hasam artdyrsa gerek».

- **«Kiýew hökümeti peýdadán has köp zyýan görer»**

Otstawkadaky general Arımagan Kulogly bolsa kärdeşi Aýdoganyňkydan başgaçarak pikiri öñe sürdi.

Kuloglynyň pikiriçe Moskwa pese düşen abraýyny Ukrainadaky ursy hasam güýcli dowam etdirip, maksadyna ýetmegi bilen dikeldip biler.

Kiýew hökümetiniň «Wagneriň» pitnesinden peýdadán has köp zyýan görjegini öñe süren Kulogly şeýle diýdi:

«Çünki Orsyýet pese düşen abraýyny Ukrainanyň üstünden dikeltmäge dyrjaşjakdygy üçin ähli güýjüni, kuwwatyny, ünsuni jemläp, ukrain ursuna gönükdirer. Ol abraýyny we täsirini Ukrainanyň üstünden dikeltjek bolar».

- *Arımagan Kulogly / Fotosurat: Twitter*

- «**Amerikan we iňlis kontrrazwedkalarynyň roly uly»**

Günbataryň Ukrainiany NATO bileleşigine almak bahanasy bilen Orsyýeti weýran edendigini we urşuň başlamagyna sebäp bolandygyny aýdýan Kulogly «Olaryň bar maksady wekilçilikli uruş bilen Orsyýeti mümkün boldugya çökertmek we frontda haýyny almakdy. Bu pygyllaryna ýetip bilmeyşi ýaly, Günbatar garaşan netijesini-de gazanyp bilmedi» diýip, sözünü şeýle dowam etdirdi:

«Moskwa Ukraina garşı artykmaçlyk gazandy. Ukrainianyň ýaňadandan tijenip Günbatardan alýan goldawy bilen elinden gideren ýerlerini almagy o diýen mümkün däl. Munuň üçin Günbatar Orsyýeti başga ýerden gowşatmaga mätäçlik duýdy. Bulam içinden urmak boldy. Munda ABŞ-nyň MRU-niň (CIA) Angliýanyň M16-nyň täsiri uly. Eýýäm birnäçe aý bări «Wagner» bilen Orsyýetiň arasynda oňuşmazlyk bardy. Günbatar munuň bilen Orsyýetiň içinde başga bir front açyp maksadyna ýetjek bolýar».

Abdulhakim GÜNAÝDYN.

Duşenbe, 26.06.2023 ý. Publisistika